

## **Bijlage 4**

### **Handreiking sanctiemiddelen bij handhaving horeca**

In het kader van de pilot horeca worden integrale controles bij horeca-bedrijven uitgevoerd. Hieronder wordt ingegaan op de juridische middelen die kunnen worden ingezet om ervoor te zorgen dat de voor de horeca gestelde regels worden gehandhaafd. Deze handhavingmiddelen kunnen worden onderverdeeld in twee categorieën te weten: bestuursrechtelijke middelen en strafrechtelijke middelen. In deze handreiking zijn in bijlage I per overtreding in de horeca (diverse wetgeving) richtinggevende bedragen opgenomen voor het bepalen van de hoogte van een dwangsom.

#### **1. Bestuursrechtelijke middelen**

Het bestuursrecht geeft aan bestuursorganen een aantal instrumenten om hun handhavingstaak uit te oefenen. Sancties in het bestuursrecht hebben tot doel om een bepaalde door de overheid gewenste toestand te handhaven. Het strafrecht ziet toe op het beschermen van de openbare orde en het garanderen van de veiligheid in de samenleving door de opsporing en vervolging van strafbaar gestelde feiten. Naast de openbare orde kunnen ook andere wet- en regelgeving strafbepalingen bevatten zoals bijvoorbeeld de APV. Maar nog belangrijker ook de Wet op de economische delicten is van belang. Daar kunnen maatregelen worden opgelegd aan de overtreder die ook als een voorwaarde tot presteren kunnen worden opgelegd.

Bestuursrechtelijke handhavingmiddelen:

- Het toepassen van bestuursdwang, zoals dit is geregeld in artikel 125 van de Gemeentewet en artikel 5:21 e.v. van de Algemene wet bestuursrecht;
- Het opleggen van een dwangsom vindt eveneens haar bevoegdheid in artikel 125 Gemeentewet, de toepassing is verder geregeld in artikel 5:32 e.v. van de Algemene wet bestuursrecht;
- Het overgaan tot sluiting van de inrichting o.a. overeenkomstig de bepalingen conform de Algemene Plaatselijke Verordening;
- Het intrekken van een vergunning (b.v. de drank- en horecaverunning), of het verbinden van voorschriften aan de vergunning;
- Het stellen van nadere eisen ingevolge de Wet milieubeheer en/of het Besluit horeca, sport en recreatie-inrichtingen milieubeheer.

Hoe ernstiger de overtreding, des te zwaarder de bestuurlijke maatregel.

De algemene beginselen van behoorlijk bestuur vereisen dat er 'maatwerk' wordt geleverd en geen 'confectie'. In sommige gevallen is een schriftelijke waarschuwing voldoende, terwijl in andere gevallen directe sluiting - zelfs zonder schriftelijke waarschuwing - moet volgen. Tegen administratiefrechtelijke sancties kan een bezwaarschrift worden ingediend bij het bestuursorgaan dat de maatregel heeft opgelegd. Een bezwaarschrift schort de maatregel niet op. Dat kan alleen door een verzoek om schorsing/voorlopige voorziening in te dienen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (milieu). Die zal dan nagaan of het verzoek ingewilligd kan worden. Daarnaast zijn er ook voorlopige voorzieningen die ingediend moeten worden bij de rechtbank Maastricht (bouwen en APV).

#### **Sanctiestrategie Limburg**

In 2004 is een provinciebrede sanctiestrategie opgesteld die door alle aan de pilot horeca deelnemende gemeenten is vastgesteld en wordt gehanteerd. Deze strategie is in beginsel opgesteld voor overtredingen in het kader van de milieuwet- en regelgeving.

Daarnaast is voor bouw- en ruimtelijke wet- en regelgeving in 2006 een provinciebrede sanctie- en gedoogstrategie opgesteld. In beide sanctiestrategieën wordt uitgegaan van een 2-stappenplan. Dit stappenplan houdt het volgende in:

Stap 1	Na constatering van een overtreding volgt een schriftelijk verzoek de overtreding binnen een overeen te komen (standaard) termijn ongedaan te maken. Tevens wordt in de brief aangekondigd dat hercontrole zal volgen en dat, indien de overtreding niet binnen de gestelde termijn is beëindigd, een bestuurlijke handhavingsbeschikking zal volgen (vooraankondiging bestuursrechtelijke maatregel).
Stap 2	<p>Als de overtreding niet binnen de gestelde termijn is beëindigd, volgt het opleggen van een handhavingsbeschikking, meestal een dwangsombeschikking.</p> <p>Als de dwangsombeschikking van kracht is, verbeurt de overtreder een geldboete voor elke dag (of andere tijdseenheid) dat de overtreding voortduurt.</p> <p>Deze 2<sup>e</sup> stap kan ook zijn het toepassen van bestuursdwang bijvoorbeeld in de vorm van het sluiten van een inrichting, als de risico's van dien aard zijn, dat een snel ingrijpen is vereist.</p>

## 2. Strafrechtelijke handhavingsmiddelen

Wanneer bestuursrechtelijke regelingen worden overtreden is er sprake van een strafbaar feit. Het belangrijkste verschil tussen het bestuursrecht en het strafrecht is dat in het strafrecht sancties worden opgelegd door een onafhankelijke partij (de rechter). De OvJ kan ook een transactievoorstel doen. Als de verdachte betaalt, is de zaak afgedaan. Daarnaast heeft de politie de mogelijkheid om een verdachte een transactie, ( een boete) voor te leggen. Door het betalen hiervan voorkomt een verdachte verdere strafvervolgning. Strafrechtelijk optreden en een bestuursrechtelijke sanctie kunnen zowel los van elkaar, gelijktijdig, als achter elkaar worden toegepast. In het verleden zijn met het OM in het kader van de sanctiestrategie Limburg 2004 hierover afspraken gemaakt. Afsproken is dat strafrechtelijk bij een overtreding van een gekwalificeerde kernbepaling altijd een proces verbaal wordt opgemaakt. De gekwalificeerde kernbepalingen betreffen milieuhandelingen zoals het handelen in strijd met of zonder milieuvergunning, het overtreden van normen voor geluid, (gevaarlijke)afvalstoffen, bodem etc, waarbij o.a. sprake is van grote en/of onomkeerbare schade aan het milieu, grove nalatigheid, recidive of als bestuurrechtelijk optreden niet mogelijk is. Bij constatering van een zogenaamde "overige overtreding" flankeert het OM op verzoek van het bevoegde gezag het bestuursorgaan middels een brief waarbij het OM aansluit bij de termijnstelling door het bevoegde gezag. De overtreder wordt gewaarschuwd voor mogelijk verbaliserend optreden.

Met het OM wordt in het kader van de pilot horeca getracht nadere afspraken te maken over:

- welke informatie het OM van de gemeente wenst te ontvangen en
- wanneer (in welke gevallen) de gemeente wenst dat door het OM flankerend wordt opgetreden;
- wanneer (in welke gevallen) het OM tot vervolging zal overgaan.

### **3.1 Handhaving terrassenvergunning**

De gemeente en de politie kunnen optreden tegen horecaondernemers die een terras plaatsen zonder vergunning of die zich niet aan de vergunningsvoorwaarden houden. In eerste instantie wordt de betreffende horecaondernemer hierover benaderd. Indien dit niet tot een oplossing leidt zal strafrechtelijk en/of bestuursrechtelijk worden opgetreden.

### **3.2 Handhaving milieuwetgeving**

Tegen overtredingen van het activiteitenbesluit/milieuvergunning wordt de sanctiestrategie Limburg toegepast (waarschuwen, vooraankondiging en vervolgens dwangsom of bestuursdwang). In 1<sup>e</sup> instantie wordt getracht in overleg de overtredingen te beëindigen, of maatregelen af te dwingen. Bij niet spoedeisende overtredingen stuurt de gemeente de controlebrieven met een termijn van herstel naar de inrichtinghouder. Bij overtredingen met direct gevaar wordt direct bestuursdwang toegepast en zal strafrechtelijk worden opgetreden.

*Geluidsovertredingen:* tegen geluidsovertredingen wordt zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk opgetreden. Bestuursrechtelijk wordt het stappenplan uit de sanctiestrategie gevolgd: bij overtreding 1<sup>e</sup> controle eerst waarschuwen met termijnstelling, dan uitvoeren van een hercontrole en bij overtreding vervolgens dwangsom opleggen. Bij geluidsovertredingen wordt er direct strafrechtelijk opgetreden indien er sprake is van een gekwalificeerde kernbepaling.

### **3.3 Handhaving Woningwet en de Wet op de ruimtelijke ordening**

Indien er sprake is van illegale (ver)bouw van horecabedrijven kan de gemeente handhavend optreden. Dit optreden is altijd gericht op beëindiging van de overtreding en kan eruit bestaan dat de illegale bouwactiviteiten worden stilgelegd (bestuursdwang). Ook is het mogelijk dat de bouwactiviteiten alsnog (achteraf) gelegaliseerd kunnen worden middels verlening van een bouwvergunning. Is legalisatie niet mogelijk dan zal het optreden bestaan uit herstel van de oude situatie (meestal) middels het opleggen van een last onder dwangsom.

Indien er sprake is van illegale vestiging van horecabedrijven is er strijd met de gebruiksvoorschriften van het bestemmingsplan. In dat geval kan handhavend worden opgetreden middels het opleggen van een last onder dwangsom.

In geval er sprake is van een (brand)onveilige situatie kan worden overgegaan tot sluiting (verzegeling) van het betreffende pand (bestuursdwang).

### **3.4 Handhaving drank- en horecawetgeving**

Overtredingen in het kader van de Drank- en Horecawet (proefproject 2008-2010) zullen bestuursrechtelijk worden opgepakt volgens de sanctiestrategie Limburg (2-stappen).

Politie, OM en de VWA ontvangen afschriften van de bestuurlijke handhavingsacties. Bij herhaling van de overtreding zal door de eigen BOA, in overleg met de politie, ook strafrechtelijk worden opgetreden.

### **3.5 Handhaving gebruiksbesluit**

De voorwaarden waaraan de ondernemer moet voldoen staan vermeld in het gebruiksbesluit. Een afgeronde melding is pas geldig als de inrichting ook voldoet aan de bouwkundige eisen uit het bouwbesluit.

Tegen overtredingen van de gebruiks- en bouwvoorschriften wordt het stappenplan uit de sanctiestrategie Limburg gevolgd (waarschuwen, vooraankondiging en vervolgens dwangsom of bestuursdwang). In 1<sup>e</sup> instantie wordt getracht in overleg de overtredingen te beëindigen, of maatregelen af te dwingen. Bij niet spoedeisende overtredingen stuurt de gemeente de controlebrieven met een termijn van herstel naar de inrichtinghouder. Bij overtredingen met direct gevaar draagt de gemeente zorg voor de directe uitvoering van de maatregelen of het direct staken van het gebruik van de inrichting.

### **3.6 Handhaving vergunning speelautomaten**

Op grond van de Wet op de Kansspelen is het verboden speelautomaten te plaatsen tenzij daarvoor door de gemeente een aanwezigheidsvergunning is verleend. De burgemeester verleent, op grond van de speelautomatenverordening, de aanwezigheidsvergunning voor speelautomaten in de gemeente.

Tegen overtredingen van de aanwezigheidsvergunning zal strafrechtelijk worden opgetreden. Daarnaast wordt het stappenplan uit de sanctiestrategie gevolgd: waarschuwen met vooraankondiging en vervolgens opleggen dwangsom of toepassen bestuursdwang (weghalen van de speelautomaten op kosten van de overtreder) en/of intrekken vergunning.